

وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
معاونت توسعه کارآفرینی و اشتغال

بهار ۱۳۹۱

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دستیابی به آرمانهای بلند نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران مستلزم تلاش همه جانبه در تمام ابعاد فرهنگی، علمی، اجتماعی و اقتصادی است. از سوی دیگر تحقق رهنمودهای مقام معظم رهبری مدظله العالی در دستیابی به اهداف چشم انداز نظام نظیر برخورداری از دانش پیشرفته، توانا در تولید علم و فناوری، متکی بر سهم برتر منابع انسانی و سرمایه اجتماعی در تولید ملی و دست یافته به جایگاه اول اقتصادی، علمی و فناوری در سطح منطقه آسیای جنوب غربی، در گرو عزم همگانی برای توسعه و تعمیق کارآفرینی به عنوان ابزار جدی رقابت در عرصه های مختلف جهانی است.

اگر بپذیریم که توسعه اقتصادی دنیای امروز بر پایه نوآوری و خلاقیت و استفاده از دانش استوار است باید بستر لازم را برای رشد کسانی که ایده را به محصول و علم و دانش را به صنعت تبدیل می کنند، فراهم سازیم. اینجاست که نقش کارآفرین و نیاز به کارآفرین در جامعه مشخص می شود.

از این رو تدوین و اجرای برنامه های ملی در بازه های زمانی معین و اختصاص منابع لازم برای تحقق اهداف این برنامه ها از لوازم ضروری احراز جایگاهی در شأن ایران اسلامی است. تحقق این هدف نیازمند ترسیم نقشه راهی است که در آن با الهام گیری از اسناد بالادستی و بهره گیری از ارزشهای بنیادین آنها و اهداف کلان نظام در بخش علم و فناوری، الزامات، راهبردها و برنامه های کلان به طور شفاف و دقیق مشخص شده باشد تا از این طریق بتوان اقتصاد کشور را به یک اقتصاد مبتنی بر کارآفرینی و خلق ارزشها سوق داد.

نقشه توسعه کارآفرینی مجموعه ای است جامع، هماهنگ، پویا و آینده نگر مشتمل بر مبانی، اهداف، سیاستهای کلی، راهبردها، برنامه ها و چارچوب نهادی برای تقسیم کار ملی و اجرای نقشه. تهیه این نقشه که بیش از یکسال به طول انجامید، حاصل بهره گیری از نتایج مطالعات و پژوهش های موجود و مشارکت جمع زیادی از صاحب نظران و اندیشمندان عرصه کارآفرینی اعم از دست اندرکاران سیاستگذاری، دانشگاهیان، قطبها و انجمنهای علمی و مسولان و کارشناسان اجرایی کشور می باشد که بر خود لازم می دانم از همه آنان قدردانی و تشکر نمایم.

نقشه توسعه کارآفرینی کشور بر اساس بندهای یک و سه سیاست های کلی اشتغال ابلاغی مقام معظم رهبری، سند چشم انداز بیست ساله کشور و به استناد بند (۴) ماده (۳) قانون تشکیل شورای عالی اشتغال، توسط وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی تهیه و در پنجاه و هشتمین جلسه شورای عالی اشتغال مورخ ۱۳۹۱/۳/۳۰ به تصویب رسید.

امید است با اجرای این نقشه زمینه و بستر لازم برای تحقق کامل اهداف نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران و انتظارات به حق مقام معظم رهبری فراهم شود، انشاءالله.

وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی

ساختار اقتصادی دنیای امروز با گذشته به طور اساسی تفاوت دارد. شاخص‌های سخت افزاری و دارایی‌های مشهود که دیروز در جایگاه یک بنگاه اقتصادی، نقش تعیین‌کننده داشت جای خود را به نوآوری، ابداع، خلق محصولات جدید و دارایی‌های نرم‌افزاری داده است. اگر دیروز ثروتمندترین افراد دنیا آنهایی بودند که منابع مالی بیشتری در اختیار داشتند، امروز ثروتمندترین مردمان دنیا، افراد دانش‌مدار، خلاق، نوآور و کارآفرین هستند.

بدون شک مهم‌ترین آثار توسعه کارآفرینی، افزایش نوآوری، ارتقای سطح فناوری، افزایش تعداد ثبت اختراعات و ابداعات، تولید دانش فنی، ایجاد اشتغال و توسعه بنگاه‌های کوچک و متوسط، تولید و توزیع درآمد در سطح جامعه است که در نتیجه می‌تواند افزایش ثروت ملی را در برداشته باشد. از این رو طی سال‌های اخیر، بسیاری از کشورها، توسعه کارآفرینی و فعالیت‌های کارآفرینانه را در دستور کار خود قرار داده و در همین راستا سیاست‌ها و برنامه‌های جامعی نیز طراحی نموده‌اند.

در کشور ما نکته تامل‌برانگیز آن است که هنوز پس از گذشت سال‌ها، واژه کارآفرینی مفهوم واقعی خود را به اذهان متبادر نمی‌سازد و در بسیاری از مواقع، از کارآفرینی صرفاً به عنوان راه‌حلی برای رفع معضل بیکاری یاد می‌شود. این در حالی است که در یک اقتصاد مبتنی بر کارآفرینی، سهم بالا و قابل توجهی از تولید ناخالص داخلی از محل سرمایه‌های انسانی، نوآوری، ارزش افزوده و از طریق ایجاد یک ارتباط منطقی و نظام‌مند بین فعالیت‌های کارآفرینی با تولید ناخالص داخلی حاصل می‌گردد.

بر این اساس و با توجه به اینکه کارآفرینی موضوعی فرابخشی و چند بعدی است، پرداختن به آن نیازمند عزم ملی و همگرایی و تعامل جمعی سایر دستگاه‌های اجرایی است. نقشه حاضر بدین منظور و با هدف ایجاد مدیریت یکپارچه راهبری در توسعه کارآفرینی و پرهیز از فعالیت‌های موازی و غیرنظامند دستگاه‌ها و نهادهای فعال ذیربط، با تلاش بی‌وقفه همکاران معاونت توسعه کارآفرینی و اشتغال وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در محورهای مهمی چون فرهنگ‌سازی، توسعه علم و فناوری و نوآوری، اصلاح نظام آموزشی و پژوهشی، بهبود فضای کسب و کار و تجاری‌سازی ایده و علم و فناوری طراحی گردیده است.

اینجانب ضمن تشکر صمیمانه از همکاری کلیه کسانی که در تدوین این سند که آغاز فصلی نو در عرصه کارآفرینی می‌باشد، مشارکت نموده‌اند، اجرای دقیق نقشه را از سوی کلیه دستگاه‌های ذیربط آرزومندم.

معاون توسعه کارآفرینی و اشتغال

مفاهیم و تعاریف

در یک نظام آرمانی و هدف دار، برخی از واژه‌های برنامه‌ریزی به معنی عام را می‌توان در برگیرنده مراتب زیر دانست:

۱- **نقشه توسعه کار آفرینی کشور:** عبارتست از «مجموعه‌ای جامع، هماهنگ و پویا از اهداف، سیاست‌ها، راهبردها، برنامه‌ها و اقدامات ملی، مبتنی بر ارزش‌های اسلامی- ایرانی و آینده‌نگر برای دستیابی به اهداف چشم‌انداز کشور».

۲- **سیاست کلی:** این سیاست‌ها برای تحقق آرمان و اهداف، حاوی اصولی هستند که آرمان‌ها را به مفاهیم اجرایی نزدیک می‌کنند.

۳- **سیاست اجرایی:** مجموعه تدابیر و سیاست‌هایی هستند که برای تحقق سیاست‌های کلی توسط قوای مختلف کشور و دستگاه‌های اجرایی به موجب و براساس مقررات قانونی تدوین می‌شوند.

۴- **ویژگی سیاست‌های کلی:** با توجه به اینکه سیاست‌های کلی، اصول و راهنمای تدوین سیاست‌های اجرایی هستند، دارای ویژگی‌های زیر می‌باشند:

الف - پایداری: سیاست‌های کلی باید پس از تعیین و اعلام در یک زمان معین و نسبتاً طولانی ثابت باشند تا در سیاست‌های اجرایی فرابخشی و بخشی برنامه‌ریزی و سپس اجرا شوند.

ب - آینده‌نگری: با توجه به اینکه آثار سیاست‌های کلی در طول چند سال، ظهور و بروز می‌یابند، این سیاست‌ها باید با وضعیتی که برای سال‌های آتی پیش‌بینی می‌شود و همچنین مورد نظر است، تدوین و تنظیم شوند.

ج - واقع‌بینی: واقع‌بینی در کنار آینده‌نگری باید مورد توجه سیاست‌های کلی باشد. بدین معنی که چون یک نظام در ابتدا نمی‌تواند همه آرمان‌های خود را تحقق بخشد و با توجه به اولویت‌ها و امکانات، هدف‌های کوتاه‌مدت و درازمدت را معین می‌کند، باید به گونه‌ای پاسخگوی سیاست‌های کلی برای تحقق در آینده دور و نزدیک باشد.

د- فراگیر بودن: سیاست‌های کلی فراگیر و جامع‌اند و سبب هماهنگی نیروها می‌شوند.

۵- در عین حال هر یک از اجزای مجموعه سیاست‌های کلی باید متوجه تحقق یکی از اهداف بخشی یا فرابخشی و تامین آنها باشد.

و - **بیانگر خصوصیات اصلی نظام باشد:** سیاست‌های کلی بیان‌کننده و نمایانگر آرمان‌ها، ارزش‌ها، فرهنگ و ... نظام است.

۵- **چشم‌انداز:** تصویر سازگاری از آینده ممکن و مطلوب است. هدف نهایی چشم‌انداز معطوف به تبیین گزینه‌های استراتژیک و جهت‌های اصلی تحولات ساختاری- نهادی و ارائه عرصه‌های انتخاب، برای تدوین برنامه‌های میان‌مدت در مسیر حرکت به طرف جامعه آرمانی است.

۶- **استراتژی (راهبرد):** چارچوبی است که مجموعه حرکات و اقدام‌های اصلی را برای دستیابی به اهداف ترسیم کرده و نظام کلی اولویت‌گذاری را برای به دست آوردن موقعیت‌های مطلوب و خنثی کردن تهدیدها، در حال و آینده بیان می‌دارد. تدوین استراتژی مستلزم برگزیدن جهت‌گیری کلی توسعه‌ای از میان چارچوب‌های جایگزین است و مبانی و معیارهایی را در اختیار مدیریت خواهد گذاشت که توان اجرایی و امکان برخورد بهینه با تغییرات محیطی را فراهم می‌سازد.

استراتژی همانطوری که جهت‌گیری‌های کلی و چارچوب تخصیص منابع یک برنامه را مشخص می‌کند، سیاست‌ها، چارچوب‌ها و خطوط تصمیم‌گیری در انتخاب گزینه‌های مختلف اجرایی استراتژی را نیز برای تحقق هدف فراهم می‌کند.

۷- **برنامه‌های اجرایی:** مجموعه‌ای از فعالیت‌های اصلی و تبعی، طرح‌ها و پروژه‌های مشخص است که برای حذف یک مانع توسعه و یا برای ایجاد یک قطب توسعه طراحی می‌شوند. برنامه‌ها می‌توانند فرابخشی (کارآمد کردن دولت) یا بخشی (کارآمد کردن بخش خاص) باشند. در برنامه‌ریزی‌های هسته‌ای خط‌دهنده «که تحت عنوان *Core planning* مطرح است، هسته‌های خط‌دهنده و برنامه‌های اجرایی، کانون‌های اصلی اقدام را در برنامه مشخص می‌سازند.

۸- **اهداف کیفی:** هدف‌هایی هستند که هر بخش در ارتباط با زمینه‌های مختلف فعالیت خود، بطور کیفی تنظیم می‌کند. این اهداف نظیر افزایش کارایی اقتصادی، افزایش کیفیت محصولات یا خدمات و ... است که براساس

اهداف کلی برنامه توسعه و همچنین تحلیل عملکرد گذشته و موجود، پیش‌بینی می‌شوند. هدف‌های کیفی برنامه، باید به نحوی تعیین شوند که در پایان دوره برنامه، بتوان میزان نسبی تحقق اهداف را مشخص نمود.

۹- **اهداف کمی برنامه:** هدف‌های کمی بر اساس شاخص‌های کمی، هدفگذاری و برای تحقق اهداف کیفی کلان تعیین می‌شوند و بر اساس آنها وضعیت مطلوب به صورت مقداری یا ارزشی در طول دوره برنامه‌ریزی مشخص می‌شود. تعیین اهداف، با توجه به تحلیل دقیق عملکرد گذشته از یک سو و استراتژی کلی برنامه از سوی دیگر، صورت می‌گیرد.

ویژگی‌های نقشه توسعه کار آفرینی کشور

- ۱- هدفمند به سوی توسعه و تعالی همه‌جانبه کشور
- ۲- متمرکز بر نیازهای جامعه و بومی سازی
- ۳- تعیین‌کننده جایگاه بخشهای دولتی و غیر دولتی
- ۴- هدفگذاری پویا و آینده نگری واقع بینانه
- ۵- شاخص‌بندی آرمانی کمی و کیفی
- ۶- بر اساس تحلیل وضع موجود و ترسیم وضع مطلوب
- ۷- ارتقاء دهنده فرهنگ نوآوری
- ۸- کلان نگر در عین کاربردی بودن
- ۹- متمرکز بر سند چشم انداز
- ۱۰- مبتنی بر نوآوری

ضرورت‌های تدوین نقشه توسعه کار آفرینی کشور

- ۱- تثبیت رویکرد راهبردی، آینده‌نگر و برنامه‌مدار در عرصه سیاست‌گذاری کارآفرینی
- ۲- کل نگر و توجه به ارتباط شبکه‌ای اجزاء
- ۳- داشتن یک تصویر درست از وضعیت فعلی جامعه و آرمان سند چشم انداز
- ۴- تعیین وضعیت آینده با شاخص‌های کمی و کیفی
- ۵- ایجاد نظام اطلاعاتی روزآمد کارآفرینی برای بررسی وضعیت روزانه
- ۶- طرح موضوع نقشه جامع کارآفرینی کشور به عنوان گفتمان مطرح اعضاء جامعه و نخبگان اقتصادی کشور
- ۷- کلان‌نگری و توجه به کاربردی شدن مباحث کارآفرینی، نوآوری و پیشرفت در حد ظرفیت‌های کشور
- ۸- توجه به توسعه فناوری
- ۹- توجه به بهره‌وری
- ۱۰- هدف گذاری و آینده‌نگری با توجه به سند چشم انداز
- ۱۱- تعریف شاخص‌های کمی برای دستیابی به اهداف و شاخص‌های کیفی سند چشم انداز
- ۱۲- آینده‌پژوهی و آینده نگاری و نوآوری
- ۱۳- تعیین مسئول تحقق اهداف به صورت پویا همراه با ارائه راهبردهای مربوط به آن
- ۱۴- حمایت از بخش غیردولتی در توسعه کارآفرینی

چشم انداز نقشه توسعه کار آفرینی کشور

چشم اندازها، مستقل از دامنه و گستره‌ای که در ابعاد مختلف زندگی اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی هر نظامی در بر می‌گیرند، همواره افقهای نوین و متفاوتی بسیار فراتر از دیدگاه‌های کوتاه‌مدت، میان‌مدت و حتی بلندمدت متعارف، پیش روی برنامه‌ریزان می‌گشایند و تهدیدها و فرصت‌هایی حتی فراتر از یک نسل را برای گریز از انتخاب‌های نادرست و تمرکز همه جانبه امکانات، استعدادها و اقتدار یک ملت، در جهت تحقق خواسته‌های خود امکان‌پذیر می‌سازند. اگر چه در شرایط ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی متفاوت، عوامل مؤثر بر شکل‌گیری یک چشم‌انداز توسعه، متفاوت است، ولی در یک جمع‌بندی کلی:

۱- ترکیبی از آرمان‌ها و ویژگی‌های جامعه ایده‌آل یک ملت (که اصولاً باید آن را در حقوق اساسی ملتها جستجو کرد).

۲- شرایط اقتصادی - اجتماعی موجود

۳- تحولات بین‌المللی و منطقه‌ای و ویژگی‌های اقتصادی و فناوری فضای جهانی، تصویر قابل قبول، منطقی و در عین حال جاه‌طلبانه جامعه آینده و مراحل دستیابی به آن را به نمایش می‌گذارد.

با توجه به مقدمه فوق، چشم انداز جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴، در موضوع کارآفرینی و علم و فناوری موارد ذیل می‌باشد:

- برخوردار از دانش پیشرفته، توانا در تولید علم و فناوری، متکی بر سهم برتر منابع انسانی و سرمایه اجتماعی در تولید ملی
- دست یافته به جایگاه اول اقتصادی، علمی و فناوری در سطح منطقه آسیای جنوب غربی با تاکید بر جنبش نرم افزاری و تولید علم، رشد پرشتاب و مستمر اقتصادی، ارتقاء نسبی سطح درآمد سرانه و رسیدن به اشتغال کامل

اهداف کلان نظام علم و فناوری نقشه جامع علمی کشور:

- دستیابی به جایگاه اول علم و فناوری در جهان اسلام و احراز جایگاه برجسته علمی و الهام‌بخش جهان
- استقرار جامعه دانش‌بنیان، عدالت‌محور و برخوردار از انسان‌های شایسته و فرهیخته و نخبه برای احراز مرجعیت علمی در جهان
- دستیابی به توسعه علم و فناوری‌های نوین و نافع، متناسب با اولویت‌ها و نیازها و مزیت‌های نسبی کشور
- گسترش همکاری در حوزه‌های علم و فناوری با مراکز علمی معتبر بین‌المللی
- تعمیق و گسترش آموزش‌های عمومی و تخصصی همراه با تقویت اخلاق و آزاداندیشی و روحیه خلاقیت در آحاد جامعه، به ویژه نسل جوان

اهداف کیفی توسعه کارآفرینی:

- ۱- تبدیل اقتصاد نفتی به اقتصاد مبتنی بر خلق ارزشها، دانش، سرمایه انسانی و فناوری‌های نوین
- ۲- نهادسازی و ارتقای جایگاه و نقش نهادهای غیردولتی کارآفرینی در برنامه‌ریزی‌های کلان کشور
- ۳- کشف و بهره‌گیری مطلوب از ظرفیتهای نهفته کارآفرینی کشور
- ۴- رشد بهره‌وری و افزایش سهم آن در رشد اقتصادی از طریق نوآوری
- ۵- کشف و توسعه قابلیت‌های انسانی
- ۶- افزایش سهم کارآفرینان در رشد فناوری‌های برتر (صنایع نوین)
- ۷- افزایش سهم صادرات مبتنی بر فناوری‌های دانش بنیان از کل صادرات غیرنفتی کشور
- ۸- توزیع عادلانه ثروت
- ۹- افزایش سرانه ثروت ملی
- ۱۰- ارتقا نقش کارآفرینان در توسعه و اعتلای جامعه
- ۱۱- ارتقا استاندارد زندگی و رفاه اجتماعی
- ۱۲- تقویت قدرت خرد ورزی و تفکر

اهداف کمی توسعه کارآفرینی

۱. تامین بیش از ۵۰ درصد از *GDP* کشور از محل ارزش‌آفرینی، نوآوری و تجاری‌سازی علم و فناوری در سال افق (۱۴۰۴)
۲. دستیابی به رتبه اول شاخص سهولت کسب و کار در منطقه آسیای جنوب غربی در سال افق (۱۴۰۴)^۱
۳. دستیابی به رشد ۴ درصدی سرانه تولید ناخالص داخلی
۴. کسب رتبه نخست در رتبه‌بندی دانشگاه‌های جهان اسلام و احراز جایگاه شاخص در بین دانشگاه‌های دنیا
۵. کسب جایگاه اول در حوزه علم و فناوری در جهان اسلام

۱- به پیشنهاد وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

آسیب شناسی فضای موجود کار آفرینی (SWOT)

نقاط قوت:

۱. استقلال سیاسی کشور
۲. وجود ارزش‌های قرآنی، اسلامی و اخلاقی
۳. سرعت چشمگیر تولید علم و دانش در کشور
۴. افزایش بودجه تحقیق و توسعه به میزان ۳ درصد از GDP
۵. ایجاد صندوق نوآوری و شکوفایی
۶. مقدمات لازم برای تهیه سند تجاری‌سازی علم و فناوری توسط شورای عالی انقلاب فرهنگی
۷. سیاست‌ها و راهبردهای جدید دولت برای توسعه زیرساخت‌های اقتصاد کارآفرینی
۸. وجود استعدادها و سرمایه‌های انبوه انسانی و نخبگان علمی و نوآوری
۹. تهیه و تصویب «نقشه جامع علمی کشور» توسط شورای عالی انقلاب فرهنگی
۱۰. همگرایی و همراستایی نهادها و دستگاه‌ها هم در بخش دولتی و هم در بخش خصوصی در سرعت بخشیدن به فرآیند تجاری‌سازی علم و فناوری

نقاط ضعف:

۱. فقدان مدیریت یکپارچه و سیستمی برای تبدیل منابع انسانی به قابلیت‌های انسانی
۲. فقدان انسجام نظری در موضوع کارآفرینی نزد سیاستگذاران، برنامه‌ریزان و مسئولین اجرایی
۳. سهم پائین فعالیت‌های کارآفرینی از رشد اقتصاد ملی
۴. نفتی بودن ساختار اقتصاد کشور به عنوان یک بازدارنده قوی در رشد مؤلفه‌های یک اقتصاد کارآفرین
۵. فرآیند معیوب و مفقود تبدیل دانش به ثروت
۶. عدم توازن بین رشد علم و بنیان تکنولوژی با توسعه زیرساخت‌های نوآوری
۷. فقدان زیرساخت‌های نوآوری

۸. عدم شبکه‌سازی بین ماژول‌ها و سازه‌های اصلی زیرساخت‌های نوآوری و تجاری‌سازی
۹. فقدان مدیریت یکپارچه راهبری در حوزه کارآفرینی و تجاری‌سازی علم و فناوری
۱۰. فضای نامناسب و نامطلوب کسب و کار
۱۱. رتبه پائین کشور در عرصه سیاست‌های کلان کارآفرینی حسب شاخص‌های دیده‌بان جهانی کارآفرینی (*GEM*)
۱۲. فقدان نهادهای غیردولتی مکمل و پشتیبان علمی، نوآوری، فناوری و مدیریت بر کارآفرینی و نوآوری
۱۳. فقدان صندوق‌های سرمایه‌گذاری خرد خطرپذیر (*VC*) غیردولتی
۱۴. فقدان شرکت‌های مادر تخصصی کارآفرینی برای حمایت و توسعه نوآوری در بخش خصوصی
۱۵. سهم بسیار ناچیز محصولات دانش‌بنیان از صادرات غیرنفتی کشور
۱۶. عدم علاقه‌مندی به کارگروهی و مشارکتی در بین نهادها و دستگاه‌های دولتی
۱۷. عدم تعامل و اعتماد بین صنعت و دانشگاه
۱۸. فقدان ارتباط منطقی و معنی‌دار بین اهداف نهایی دانشگاه با فرهنگ نوآوری
۱۹. فقدان مدیریت کشف خلاقیت‌ها و استعدادپروری
۲۰. عدم توجه کافی به شایسته‌سالاری در هرم مدیریت اجرایی کشور
۲۱. عدم تناسب منطقی و عادلانه بین تلاش‌های واقعی و ارزش‌آفرینانه مردم با میزان بهره‌مندی اقتصادی آنها
۲۲. سهم بسیار ناچیز فعالیت‌های کارآفرینی مبتنی بر دانش، نوآوری و فناوری از تولید ناخالص داخلی
۲۳. ضعف اقتصاد ملی در همپایی با شدت رقابت‌پذیری در عرصه جهانی

فرصتها:

۱. وجود تحریم‌های بین‌المللی و محدودیت‌های اقتصادی ایجاد شده از سوی قدرت‌های استکباری
۲. جهانی‌سازی با رویکرد سهم عادلانه کشورها از تجارت جهانی
۳. وجود بازارهای گسترده بالقوه و بالفعل منطقه ای و فرامنطقه ای
۴. موقعیت راهبردی کشور در جغرافیای جهان (موقعیت ژئواستراتژیکی کشور)
۵. موقعیت راهبردی ایران در بین کشورهای اسلامی به عنوان خاستگاه نهضت جهانی اسلامی
۶. موقعیت نوظهور ایران در بین برخی از کشورهای آمریکای لاتین و قاره آسیا

۷. ظرفیت‌ها و قابلیت‌های گسترده و متنوع ثروت‌آفرینی در جغرافیای مزیت‌های نسبی مناطق و استان‌ها

۸. ایجاد بازارهای بزرگ و جدید منطقه‌ای و بین‌المللی

۹. رشد قابل توجه تقاضای بازار برای محصولات جدید نوآوری محور

تهیدها:

۱. دامن زدن به رشد فرهنگ ایران هراسی توسط قدرت‌های استکباری

۲. مهاجرت نخبگان کشور

۳. نوسانات اقتصادی جهانی

۴. عملکرد رقبا در تصاحب بازار

۵. تبعیض و بی‌عدالتی در توزیع فرصت‌ها

۶. توسعه تحریم‌های بین‌المللی علیه ج.ا.ایران توسط قدرت‌های استکباری

۷. جهانی‌سازی با رویکرد قدرت‌های استکباری

۸. عدم توجه کافی به تکنولوژی سبز در راستای حفظ سلامت انسان و اقلیم

الزامات فرابخشی اجرای نقشه توسعه کارآفرینی

۱. عزم ملی و همگرایی بین قوای سه‌گانه
۲. طراحی و تدوین سامانه ملی توسعه سرمایه‌های انسانی
۳. تدوین برنامه‌های پنج‌ساله در چارچوب استراتژی‌های برنامه‌های بلندمدت
۴. خردورزی و تنش‌زدایی در عرصه سیاست خارجی براساس سه اصل عزت، حکمت و مصلحت
۵. تقویت شایسته‌سالاری در عرصه مدیریت اجرایی کشور
۶. توازن بخشی بین سامانه تولید علم و توسعه زیرساخت‌های نوآوری و تجاری سازی
۷. کوچک سازی و چابک‌سازی نظام اجرایی کشور به منظور همگامی با کارآفرینان بخش خصوصی
۸. ایجاد و توسعه صندوق‌های ملی و حمایتی برای توسعه زیرساخت‌های نوآوری و تجاری سازی علم و فناوری
۹. تعامل دوسویه و پویای بخش‌های سه‌گانه اقتصاد ملی با دانشگاه‌ها و مراکز تحقیق و توسعه برای تبدیل دانش به ثروت
۱۰. اعتمادسازی به منظور افزایش مشارکت کارآفرینان داخلی و ایرانی خارج از کشور در توسعه اقتصاد کارآفرینی مبتنی بر دانش
۱۱. اراده حاکمیت در خروج از عرصه‌های تصدی‌گری در بخش اقتصاد
۱۲. کاهش تاثیرپذیری تصمیم‌سازی‌های اقتصادی از تصمیم‌گیری‌های سیاسی
۱۳. رفع موانع، افزایش اعتماد و امنیت سرمایه‌گذاری
۱۴. امحاء تبعیض و توزیع ناعادلانه فرصت‌ها
۱۵. ایجاد محیط قانونی و حقوقی مورد نیاز در فضای کسب و کار
۱۶. ایجاد تحول در نظام آموزشی و پژوهشی کشور

سیاست‌های کلی:

جهت‌گیری سیاست‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی به سمت فعالیت‌های کارآفرینی مبتنی بر دانش، نوآوری، فناوری، تجاری‌سازی و ارزش افزوده بالا، همچنین توزیع عادلانه ثروت، افزایش سرانه ثروت ملی، ارتقاء استاندارد و رفاه زندگی، ارتقاء قدرت بازارپذیری و رقابت‌پذیری محصولات دانش‌بنیان و توسعه اشتغال نخبگان علمی و فناوری و کارآفرین کشور

راهبردهای کلان:

- ۱- توسعه و ترویج فرهنگ اندیشیدن، ارزش‌آفرینی و کارآفرینی
- ۲- جهت دادن چرخه کارآفرینی به علم و فناوری، نوآوری و خلق ارزش‌ها برای ایفای نقش موثرتر در بخش‌های مختلف اقتصاد
- ۳- اصلاح ساختار نظام تربیتی، آموزشی و پژوهشی کشور به منظور تربیت و توانمندسازی سرمایه انسانی با تاکید بر پرورش انسان‌های با تقوا، کارآفرین، خودباور و خلاق، نوآور و توانا در تولید علم و فناوری متناسب با ارزش‌ها و نیازهای جامعه
- ۴- بهبود فضای کسب و کار با تاکید بر توسعه اقتصاد مبتنی بر کارآفرینی و خلق ارزش‌ها
- ۵- تجاری‌سازی ایده و علم و فناوری با تاکید بر مزیت‌های رقابتی کشور و ثروت‌آفرینی همراه با توسعه تکنولوژی سبز، حفظ سلامت انسان و اقلیم

برنامه‌ها و اقدامات ملی

راهبردها، برنامه‌ها و اقدامات ملی	ردیف
<p style="text-align: right;">راهبرد کلان:</p> <p style="text-align: center;">توسعه و ترویج فرهنگ اندیشیدن، ارزش‌آفرینی و کارآفرینی</p> <p style="text-align: right;">راهبردها:</p> <p style="text-align: center;">۱- نهادینه‌سازی فرهنگ کارآفرینی در جامعه مبتنی بر ارزش‌های اسلامی و ایرانی</p> <p style="text-align: center;">۲- ایجاد ارتباط منطقی و قانونمند بین ارزش‌آفرینی افراد با میزان بهره‌مندی مادی و معنوی آنها</p> <p style="text-align: right;">برنامه‌ها و اقدامات ملی:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱. انجام مطالعات پیرامون نهادینه‌سازی فرهنگ اندیشیدن ۲. ترویج فرهنگ اندیشیدن، تهذیب نفس، خودباوری، اخلاق‌گرایی، مسئولیت‌پذیری، نظم‌گرایی و کارگروهي، کارآفرینی و ارزش‌آفرینی و تفکر خلاق، منطقی و جستجوگر ۳. ترویج اخلاق و رفتار کارآفرینی و ارزش‌آفرینی با تاکید بر نقش خانواده ۴. برنامه‌ریزی برای تغییر رویکردها به سوی خلاقیت، نوآوری و کارآفرینی ۵. مطالعه و بررسی قوانین و مقررات با رویکرد نهادینه‌سازی فرهنگ کارآفرینی ۶. استفاده بهینه از تمامی ظرفیت‌ها و قابلیت‌های رسانه‌ها برای ترویج فرهنگ کارآفرینی ۷. ایجاد و راه‌اندازی شبکه کارآفرینی در صدا و سیماي جمهوری اسلامی ایران ۸. برنامه‌ریزی تغییر رفتار سازمانی برای تبدیل سازمان‌های موجود به سازمان‌های کارآفرین ۹. ایجاد ساز و کارهای لازم برای پیاده‌سازی مدل‌های تعالی سازمان‌های کارآفرین ۱۰. برگزاری جشنواره‌های کارآفرینی برای تکریم کارآفرینان و ارتقاء فرهنگ و روحیه کارآفرینی در کشور ۱۱. برگزاری نمایشگاه‌های کارآفرینی در سطح استانی، ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی ۱۲. مستندسازی و الگوسازی از زندگی و اندیشه‌های کارآفرینان برجسته و نقش آفرین کشور ۱۳. ایجاد و راه‌اندازی موزه و نگارستان ملی کارآفرینان برجسته و نقش آفرین کشور 	۱

راهبردها، برنامه‌ها و اقدامات ملی	ردیف
<p>۱۴. راه اندازی گردشگری داخلی و بین‌المللی کارآفرینی به منظور بهره‌گیری از تجارب کارآفرینی دنیا</p> <p>۱۵. طراحی مدل‌های فرهنگی تکریم فعالیت‌های مولد و تقبیح فعالیت‌های غیرمولد</p> <p>۱۶. اصلاح و باز معماری ساختار مؤسسات فرهنگی در انطباق با فرهنگ اسلامی- ایرانی و کارآفرینی و تقویت تعامل فی‌مابین نهادهای علمی حوزوی و مؤسسات فرهنگی</p> <p>۱۷. انجام حمایت‌های مادی و معنوی از فعالان در حوزه آموزش و فرهنگ‌سازی کارآفرینی</p> <p>۱۸. ترویج فرهنگ کسب و کار دانش بنیان</p>	
<p>راهبرد کلان:</p> <p>جهت دادن چرخه کارآفرینی به علم و فناوری، نوآوری و خلق ارزش‌ها برای ایفای نقش موثرتر در بخش‌های مختلف اقتصاد</p> <p>راهبردها:</p> <p>۱- ایجاد مدیریت یکپارچه راهبری در موضوع کارآفرینی</p> <p>۲- نهادینه کردن مدیریت کارآفرینی در کشور مبتنی بر اخلاق، دانش و نوآوری بر اساس الگوهای ایرانی- اسلامی</p> <p>۳- بسترسازی قانونی و حقوقی در جهت حمایت از کارآفرینی مبتنی بر دانش، نوآوری و علم و فناوری</p> <p>۴- بسیج اندیشه‌ها، مشارکت و هم‌افزایی حداکثری کارآفرینان در سیاست‌گذاری، طراحی و اجرای برنامه‌های توسعه کارآفرینی</p> <p>۵- بازتعریف و هدفمندسازی حمایت‌های دولت در توسعه کارآفرینی</p> <p>۶- توسعه و توانمندسازی منابع انسانی</p> <p>۷- ارتقای توانایی علمی و فناوری و مهارتی افراد با تأکید بر نیازهای جامعه و ایجاد آمادگی جهت پذیرش مسؤلیت‌های شغلی و ارزش آفرینی</p> <p>۸- افزایش نقش کارآفرینی مبتنی بر علم و فناوری و نوآوری در توانمندسازی و ارتقای بهره‌وری در بخش‌های صنعتی و تولیدی و خدمات تخصصی و عمومی</p> <p>۹- حمایت موثر از شرکت‌های نوپای کارآفرین</p> <p>۱۰- تسهیل و کارآمدسازی فرایند عرضه و تقاضا و انتقال و انتشار علم و فناوری و نوآوری و توسعه زیرساخت‌های رقابت‌پذیری در تولیدات فناوری و خدمات و</p>	۲

راهبردها، برنامه‌ها و اقدامات ملی	ردیف
<p>محصولات مربوطه</p> <p>۱۱- توجه ویژه به توسعه نیازمحور علوم و فناوری‌ها برای تولید و جذب فناوری با توان رقابتی و ثروت آفرینی همراه با حفظ محیط زیست و الگوی صحیح مصرف و رعایت اخلاق حرفه ای</p> <p>۱۲- تعامل فعال و اثرگذار در حوزه کارآفرینی، ارزش آفرینی، نوآوری، علم و فناوری با کشورهای دیگر به ویژه در کشورهای اسلامی</p> <p>۱۳- همسوکردن سیاستهای توسعه صنعتی و اقتصادی کشور، به ویژه برنامه‌های پنجساله توسعه، با سیاستهای کلان توسعه کارآفرینی به منظور دستیابی به اقتصاد کارآفرینی با رویکرد دانش، علم و فناوری و نوآوری در کشور</p>	
<p style="text-align: right;">برنامه‌ها و اقدامات ملی:</p> <p>۱- اصلاح قوانین و مقررات مربوط به انتقال فناوری به کشور و ایجاد و توسعه مراکز انتقال و انتشار فناوری و نوآوری از خارج به داخل و بالعکس به منظور توسعه و بومی‌سازی علم و فناوری در بخش های مختلف اقتصاد کشور</p> <p>۲- توسعه و تقویت مراکز رشد و پارک های علم و فناوری با تاکید بر مشارکت حداکثری بخش خصوصی</p> <p>۳- ایجاد ساز و کارهای تخصصی لازم جهت پشتیبانی حقوقی و قضایی از محصولات کارآفرینانه (حمایت از مالکیت فکری)</p> <p>۴- بهره‌گیری از تجربیات سایر کشورها در رابطه با توانمندسازی کارآفرینان، توسعه کارآفرینی روستایی، کارآفرینی خانگی</p> <p>۵- ایجاد ساز و کارهای لازم برای توسعه کسب و کارهای کارآفرینی، کارآفرینی زنان ، کارآفرینی روستایی و کسب و کارهای خانگی با تاکید بر نوآوری، علم و فناوری، دانش و خلق ارزش</p> <p>۶- ایجاد ساز و کارهای لازم برای شبکه‌سازی و خوشه‌سازی فعالیت‌های کارآفرینی</p> <p>۷- ایجاد ساز و کارهای لازم برای تعامل موثر کارآفرینان با دولت</p> <p>۸- ایجاد ساز و کارهای لازم برای توسعه کارآفرینی سازمانی</p> <p>۹- ایجاد ساز و کارهای لازم برای تعاملات ملی و فراملی کارآفرینان و توسعه و تقویت شبکه‌های مناسبات ملی و فراملی کارآفرینان، دانشمندان و پژوهشگران و همکاری بین‌المللی با اولویت کشورهای اسلامی و کشورهای فارسی زبان</p>	

ردیف	راهبردها، برنامه‌ها و اقدامات ملی
۱۰-	ایجاد ساز و کارهای لازم برای مدیریت، نظارت و هدایت فعالیت‌های کارآفرینی در کشور
۱۱-	سیاست‌گذاری و طراحی و تدوین برنامه‌های راهبردی توسعه امور کارآفرینی با تاکید بر علم و فناوری، نوآوری و خلق ارزش
۱۲-	ایجاد دفاتر کارآفرینی در کلیه دستگاه‌های اجرایی و دانشگاه‌ها
۱۳-	ایجاد سازمان نظام کارآفرینی کشور
۱۴-	توسعه و تقویت مراکز مشاوره، اطلاع‌رسانی و خدمات کارآفرینی در استان‌ها و مناطق و شبکه‌سازی بین آنها
۱۵-	ایجاد و توسعه نهادهای آموزش عمومی و تخصصی توسعه کسب و کارهای کارآفرینی و شبکه‌سازی بین آنها
۱۶-	تقویت و تجهیز منابع مورد نیاز و پایدار و بهنگام جهت تحقق اهداف برنامه‌های کارآفرینی از جمله صندوق‌های سرمایه‌گذاری خطرپذیر، صندوق نوآوری و شکوفایی، شرکت‌های تامین سرمایه و بانک‌های توسعه کارآفرینی با تاکید بر فناوری و نوآوری و ایجاد شبکه هماهنگی بین نهادهای تامین مالی
۱۷-	ایجاد شرکت‌های مادر تخصصی جذب پس‌اندازهای خرد برای توسعه کارآفرینی
۱۸-	ایجاد ساز و کارهای لازم برای جذب کارآفرینان ایرانی مقیم خارج کشور
۱۹-	ایجاد ساز و کارهای لازم برای تعامل موثر کارآفرینان با مراکز رشد و پارک‌های علم و فناوری
۲۰-	ایجاد بانک اطلاعات تخصصی کارآفرینان داخل و خارج کشور
۲۱-	ایجاد ساز و کارهای لازم برای پیاده‌سازی مدل‌های فرشتگان و خیرین حامی کارآفرینی
۲۲-	ایجاد ساز و کارهای لازم برای انتقال نتایج تحقیق و توسعه به بخش‌های اقتصادی
۲۳-	استفاده از ساز و کارها و مشوق‌های مالی متنوع از جمله معافیت مالیاتی، کمک، وام، معافیت‌های گمرکی و تعرفه‌ای برای تقویت کارآفرینان و بنگاه‌های دانش‌بنیان و نوآور
۲۴-	ایجاد ساز و کارهای لازم برای برقراری پیوند بین سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی و کارآفرینان
۲۵-	ایجاد ساز و کارهای لازم برای پیاده‌سازی مدل‌های موفق «نوآوری باز» به منظور رشد جهش‌گونه فعالیت‌های کارآفرینی
۲۶-	بومی‌سازی و پیاده‌سازی مدل‌های اندازه‌گیری شاخص‌های توسعه اقتصاد کارآفرینی
۲۷-	ساماندهی و رتبه‌بندی مؤثرتر انجمن‌های علمی و شرکت‌های دانش‌بنیان و مؤسسات پژوهشی غیردولتی و حمایت از ارجاع کار به آنها
۲۸-	حمایت از توسعه آموزش مهارت‌های پیشرفته با مشارکت بخش خصوصی، به منظور افزایش سهم کشور از بازارهای بین‌المللی

راهبردها، برنامه‌ها و اقدامات ملی	ردیف
۲۹- حمایت از سرمایه‌گذاری کارآفرینان و بنگاه‌های اقتصادی در تولید و تجاری‌سازی ایده و علم و فناوری با تاکید بر ارزش‌آفرینی و تولید ثروت	
۳۰- زمینه‌سازی ارتباط نزدیکتر بین تولیدکنندگان دانش با بازارهای هدف، کارآفرینان و واحدهای صنعتی و معدنی	
۳۱- حمایت از بازاریابی محصولات کارآفرینانه و نوآورانه	
۳۲- ایجاد و توسعه فن بازارها در بخش‌های مختلف اقتصادی	
۳۳- الزام دستگاه‌ها و سازمان‌های اجرایی برای شناسایی و ساماندهی و بهره‌گیری مناسب از دستاوردهای کارآفرینی مبتنی بر علم و فناوری و نوآوری	
۳۴- تشویق دانش‌آموختگان، کارآفرینان، سازمان‌های کارآفرین و نهادهای فعال در حوزه کارآفرینی به سمت ایجاد شرکت‌های دانش‌بنیان خصوصی و تعاونی در پارک‌ها و مراکز رشد علم و فناوری از طریق ارائه تسهیلات خاص به آنها	
۳۵- تسهیل ایجاد و توسعه شرکت‌های دانش‌بنیان وابسته به دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی و نیز ایجاد شرکت‌های دانش‌بنیان بین‌المللی به منظور توسعه همکاری‌های بین‌المللی	
۳۶- حمایت از شرکت‌های طراحی و مهندسی و دانش‌بنیان به منظور کاربردی کردن دانش فنی تولید شده در پژوهشگاه‌ها و دانشگاه‌ها	
۳۷- حمایت از پارک‌های علم و فناوری، مراکز رشد و شرکت‌های طراحی مهندسی و دانش‌بنیان برای مشارکت در طرح‌های بین‌المللی	
۳۸- پیش‌بینی تمهیدات لازم برای حفظ و استفاده بهینه از نخبگان و کارآفرینان نخبه و برتر	
۳۹- برنامه‌ریزی به منظور کسب رتبه اول علم و فناوری در منطقه و جهان اسلام	
۴۰- تدوین طرح جامع گسترش تعاونی‌ها با رویکرد کارآفرینی نوآورانه و مبتنی بر علم و فناوری	
۴۱- ایجاد و توسعه نمایندگی‌های علمی و فناوری در سفارتخانه‌های جمهوری اسلامی ایران در حوزه‌های اولویت دار و اعزام وابستگان علم و فناوری به سایر کشورها، به منظور انتقال دستاوردها و تجارب جهانی در محصولات کارآفرینی مبتنی بر فناوریهای پیشرفته و صادرات دستاوردهای جمهوری اسلامی ایران در این عرصه به سایر کشورها	

راهبردها، برنامه‌ها و اقدامات ملی	ردیف
<p>راهبرد کلان:</p> <p>اصلاح ساختار نظام تربیتی، آموزشی و پژوهشی کشور به منظور تربیت و توانمندسازی سرمایه انسانی با تاکید بر پرورش انسانهای با تقوا، کارآفرین، خودباور و خلاق، نوآور و توانا در تولید علم و فناوری متناسب با ارزش‌ها و نیازهای جامعه</p> <p>راهبردها:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱- ایجاد مدیریت یکپارچه و سیستمی نظام تربیتی مبتنی بر تعالیم قرآنی و اسلامی (تربیت انسان مومن، صدیق، ایثارگر، پرتلاش، نظم‌مدار، اخلاقی و...) ۲- برقراری پیوند بین نظام‌های آموزشی با مفاهیم خلاقیت و اندیشیدن، کارآفرینی و ارزش آفرینی، نوآوری، فناوری و تجاری‌سازی از طریق تقویت تفکر خلاق، منطقی و جستجوگر در دانش‌آموزان و دانشجویان کشور منطبق با آموزه‌های دینی ۳- جهت دهی آموزش، پژوهش، فناوری و نوآوری به سمت حل مشکلات و رفع نیازهای واقعی و اقتضات کشور ۴- باز تعریف نظام آموزشی و استقرار نظام‌های آموزشی کسب و کار محور و بازار محور ۵- کاربردی- پژوهشی نمودن آموزش عالی با هدف رشد نوآوری، فناوری و تجاری‌سازی <p>برنامه‌ها و اقدامات ملی:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱- تدوین طرح ساماندهی سرمایه‌گذاری و حمایت‌های مالی دولت در نظام آموزشی به منظور تربیت انسان‌های کارآفرین، خلاق، نوآور و توانا در تولید علم و فناوری ۲- بازنگری در محتوا و روشهای آموزشی نظام آموزش عمومی با تمرکز بر اصلاح بینش‌ها و مهارت‌ها در کنار ارایه اطلاعات و دانش به منظور انتقال مفاهیم پایه علمی و علاقمندسازی دانش‌آموزان به ایجاد روحیه خودباوری و توانمندسازی ایشان؛ از طریق پیاده‌سازی مدل‌های کشف و رشد خلاقیت، مشاوره و هدایت تحصیلی، استعدادیابی و استعدادپروری، حل مسئله و ... ۳- بهبود ترکیب هرم نیروی انسانی در نظام آموزشی منطبق بر نیازها و اصلاحات ساختاری این نظام ۴- ایجاد ساز و کارهای لازم برای همکاری پاره‌وقت نخبگان، دانشمندان، کارآفرینان برجسته و صاحب‌نظران موضوع کارآفرینی در نظام تعلیم و تربیت کشور ۵- ایجاد ساز و کارهای لازم برای پیاده‌سازی نظام شایسته‌سالاری در نظام مدیریت آموزشی و پرورشی کشور ۶- اصلاح نظام برنامه‌ریزی آموزشی کشور مبتنی بر نیازهای واقعی جامعه و نهادهای متقاضی در کشور ۷- تدوین و اجرای برنامه جامع آموزش همگانی کارآفرینی برای اقشار مختلف جامعه 	۳

ردیف	راهنم‌دها، برنامه‌ها و اقدامات ملی
	<p>۸- ارتقای جایگاه مهد کودک‌ها و آموزش پیش دبستانی در نظام تعلیم و تربیت به منظور رشد خلاقیت‌ها و مهارت‌های لازم و روحیه جستجوگری</p> <p>۹- ایجاد ساز و کارهای لازم برای رشد خلاقیت‌های علمی و هنری و مهارتی و تربیت تفکر منطقی و عقلانی و روحیه جستجوگری در دانش‌آموزان</p> <p>۱۰- تقویت و حمایت از آموزش‌های مهارتی از طریق تمرکز در سیاست‌گذاری و نظارت به همراه تقویت مشارکت بخش‌های غیر دولتی</p> <p>۱۱- جهت‌دهی کتاب‌ها، نشریات، وبگاه‌ها، سایت‌ها، وبلاگ‌های آموزشی و کمک آموزشی در راستای تعلیم و تربیت اسلامی و تقویت تفکر، رشد خلاقیت و روحیه جستجوگری در دانش‌آموزان</p> <p>۱۲- توسعه و تقویت ساز و کارهای بهره‌گیری نظام پژوهش، آموزش و پرورش از توانایی و قابلیت‌های صاحبان مهارت و خبرگان بدون مدرک</p> <p>۱۳- توسعه فرهنگ پژوهش و کارآفرینی در آموزش عالی و برقراری تعامل فعال با نهادها و بنگاه‌های اقتصادی اجتماعی در برنامه‌ریزی‌های آموزشی</p> <p>۱۴- تربیت و توانمندسازی دانش‌آموزان در شئون دینی، خانوادگی، اجتماعی، زیستی و بدنی، هنری، حرفه‌ای، نوآوری، علمی و فناوری و ارزش‌آفرینی برای ورود به عرصه‌های مختلف زندگی و جامعه و پرهیز از جهت‌گیری محض دوره آموزش عمومی به سمت آموزش عالی</p> <p>۱۵- انجام پژوهش‌های علمی به منظور شناخت نیازهای آموزشی گروه‌های هدف در زمینه کارآفرینی</p> <p>۱۶- طراحی بسته‌های آموزش کارآفرینی در تمامی مقاطع تحصیلی</p> <p>۱۷- افزایش مهارت‌های کارآفرینی فارغ‌التحصیلان دانشگاهی و طراحی بسته‌های آموزش‌های تخصصی کارآفرینی در سطوح آموزش عالی و دانشگاه‌ها</p> <p>۱۸- برقراری پیوند بین نظام آموزش عالی با تحقیق و توسعه کاربردی و ارتباط قوی دانشگاه با صنعت</p> <p>۱۹- حمایت از نهادهای غیر دولتی برای تولید و پشتیبانی از محتوا و تجهیزات آموزشی و کمک آموزشی در موضوع کارآفرینی</p> <p>۲۰- تقویت تعامل مساجد و مدرسه به منظور ارتقای نقش آنها در تربیت دینی</p> <p>۲۱- ایجاد نمایشگاه‌های ادواری کارآفرینی دانش‌آموزی و دانشجویی</p> <p>۲۲- ایجاد هنرستان‌های کارآفرینی با تاکید بر نوآوری، بازار محوری و اقتصاد</p> <p>۲۳- ایجاد دانشگاه‌ها و پژوهشکده‌های کارآفرینی با تاکید بر نوآوری، بازار محوری و اقتصاد</p> <p>۲۴- برقراری پیوند بین نظام پژوهشی با نوآوری، فناوری و تجاری‌سازی</p> <p>۲۵- حمایت مادی و معنوی از فعالان در حوزه آموزش کارآفرینی</p> <p>۲۶- دستیابی به روش‌ها و فناوری‌های نوین آموزش کارآفرینی از جمله آموزش از راه دور و استفاده مطلوب از روش‌های موجود</p>

راهبردها، برنامه‌ها و اقدامات ملی	ردیف
<p>راهبرد کلان:</p> <p>بهبود فضای کسب و کار با تاکید بر توسعه اقتصاد مبتنی بر کارآفرینی و خلق ارزش‌ها</p> <p>راهبردها:</p> <p>۱- روان‌سازی و تسهیل قوانین و مقررات ناظر و تاثیرگذار بر فضای کسب و کار</p> <p>۲- تسهیل‌گری و سرعت‌بخشی به توسعه فعالیت‌های کارآفرینی</p> <p>برنامه‌ها و اقدامات ملی:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱. بررسی وضع موجود کسب و کار و کارآفرینی در کشور و مطالعه تطبیقی سایر کشورها ۲. بررسی وضع موجود محیط‌های حقوقی و قانونی و موانع موجود توسعه کسب و کار در کشور با تاکید بر توسعه کارآفرینی ۳. آسیب‌شناسی وضع موجود ارائه خدمات و حمایت‌ها اعم از مالی و غیر مالی به کارآفرینان و اصلاح و بهبود روش‌های موجود ۴. بازنگری و اصلاح قوانین و مقررات موجود با هدف سهولت کسب و کار و توسعه اقتصاد مبتنی بر کارآفرینی و خلق ارزش‌ها ۵. ایجاد ساز و کارهای لازم برای توسعه سرمایه‌گذاری در فعالیت‌های کارآفرینی اعم از جذب سرمایه‌گذاری مشترک، سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی، جذب سرمایه‌های ایرانیان مقیم خارج از کشور و ... ۶. ایجاد ساز و کار لازم برای تغییر رویکرد خیرین به سمت حمایت از فعالیت‌های کارآفرینی ۷. وضع قوانین بیمه‌ای جدید برای تأمین ریسک سرمایه‌گذاری‌های خطرپذیر کارآفرینی ۸. ایجاد ساز و کارهای لازم برای پشتیبانی حقوقی و قضایی از محصولات کارآفرینانه (حمایت از مالکیت فکری) ۹. وضع قوانین و مقررات خاص در عرصه واردات و صادرات نهاده‌ها و محصولات بنگاه‌های کارآفرین دانش‌بنیان و فروش R&D، فناوری و IPها 	۴

راهبردها، برنامه‌ها و اقدامات ملی	ردیف
<p>راهبرد کلان:</p> <p>تجاری‌سازی ایده و توسعه علم و فناوری با تاکید بر مزیت‌های رقابتی کشور و ثروت‌آفرینی همراه با توسعه تکنولوژی سبز، حفظ سلامت انسان و اقلیم</p> <p>راهبردها:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱- ایجاد مدیریت یکپارچه راهبری برای تجاری‌سازی ۲- ایجاد و توسعه زیرساخت‌های لازم برای تجاری‌سازی با تاکید بر مزیت‌های رقابتی کشور و ثروت‌آفرینی همراه با توسعه تکنولوژی سبز، حفظ سلامت انسان و اقلیم ۳- ساماندهی نظام تأمین مالی توسعه تجاری‌سازی ۴- تکمیل چرخه دانش تا دستیابی به محصولات رقابت‌پذیر و قابل عرضه در بازارهای هدف با تاکید بر توسعه تکنولوژی سبز، حفظ سلامت انسان و اقلیم ۵- ارتباط مستمر و هم‌افزا بین جریان‌های تولید، انتشار، کاربرد و توسعه دانش و تقویت فرایند تبدیل ایده به محصول 	۵
<p>برنامه‌ها و اقدامات ملی:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱. تعیین مزیت‌های رقابتی و اولویت‌های کشور برای تجاری‌سازی ۲. هماهنگی و انسجام بخشی بین نهادهای ذیربط در امر تجاری‌سازی و تکمیل نهادهای مرتبط با چرخه علم و فناوری و تجاری‌سازی ۳. تسهیل نظام تأمین مالی برای تجاری‌سازی ایده‌ها و محصولات فناورانه و نوآورانه با حفظ ارزش‌ها و رعایت استانداردهای مربوطه و ثروت‌آفرینی ۴. افزایش نقش و سهم دولت در حمایت از پژوهش‌های راهبردی و بنیادین با تاکید بر تجاری‌سازی و بهره‌برداری از نتایج آنها ۵. هدفمند کردن اعتبارات پژوهشی و تسهیل ساز و کار های مالی به منظور توسعه پژوهش‌های تقاضامحور ۶. حمایت از سرمایه‌گذاری بنگاه‌های اقتصادی در تولید و تجاری‌سازی ایده و محصولات علم و فناوری با تاکید بر مزیت‌های رقابتی و ثروت‌آفرینی همراه با توسعه تکنولوژی سبز، حفظ سلامت انسان و اقلیم ۷. برنامه‌ریزی‌های لازم برای شناسایی و انتقال فناوری‌های متناسب با حفظ محیط زیست ۸. ایجاد ساز و کار های لازم برای تشکیل مراکز تجاری‌سازی و ارائه خدمات پشتیبان " ایده تا بازار " و نهادهای واسط حقوقی، مالی، فنی و اداری برای تجاری‌سازی 	

ردیف	راهنم‌دها، برنامه‌ها و اقدامات ملی
	<p>در موضوعات اولویت‌دار و ثروت آفرین کشور</p> <p>۹. عارضه یابی قوانین موجود و تدوین ساز و کارهای مناسب قانونی و حقوقی برای تکمیل چرخه دانش و تسهیل و ساماندهی فرایند تجاری‌سازی ایده و علم و فناوری</p> <p>۱۰. هدایت نظام یافته تحقیقات دانشگاهی به سمت کاربرد و تجاری نمودن آنها و تکمیل چرخه دانش</p> <p>۱۱. پشتیبانی از تعامل بخش‌های تحقیقاتی و صنعتی از طریق ایجاد و توسعه شبکه‌های تحقیقاتی و فناوری، ایجاد و گسترش شرکت‌های دانش‌بنیان وابسته به دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی و نیز مراکز انتقال و تجاری‌سازی ایده و فناوری با تاکید بر مزیت‌های رقابتی کشور و حفظ محیط زیست</p> <p>۱۲. تسهیل مسیر تجاری‌سازی نتایج حاصل از پژوهش‌های علمی داخل، فراهم نمودن زمینه رشد آن دسته از تحقیقات علمی و دانشگاهی که توانایی توسعه به مراحل بعدی نوآوری و یا کاربردی شدن را داشته باشند و حمایت از نمونه‌سازی تحقیقاتی برای ارائه به بازار یا مصرف‌کنندگان نهایی</p> <p>۱۳. کمک به اقدامات لازم برای ادامه پروژه در قالب مراکز رشد و پارک‌ها و شهرک‌های علمی تحقیقاتی برای طرح‌ها، کارآفرینان و محققین پذیرفته شده در مراکز مزبور</p> <p>۱۴. تدوین راهنمای تجاری‌سازی نتایج حاصل از پژوهش‌های علمی با توجه به شرایط موجود کشور</p> <p>۱۵. حمایت از توسعه و تجاری‌سازی علوم و فناوری‌های میان‌رشته‌ای</p> <p>۱۶. فراهم‌سازی ساز و کار لازم برای ایجاد و گسترش نهادهایی همچون دفاتر <i>IP</i> و پتنت در دانشگاه‌ها و مراکز تحقیق و توسعه، مراکز تحقیق و توسعه چندملیتی در بخش خصوصی، شرکت‌های مادر تخصصی نوآوری، صندوق‌های مالی خطرپذیر</p>

فرایند اجرایی کردن نقشه

به منظور تهیه و تصویب و ابلاغ سیاست‌های اجرایی، طراحی ساز و کار تحقق اهداف نقشه و اصلاح ساختارها و فرآیندهای مربوطه، هماهنگی و انسجام بخشی در اجرای نقشه توسعه کارآفرینی و نظارت بر حسن اجرای آن، "ستاد راهبری اجرای نقشه توسعه کارآفرینی کشور" توسط شورایی عالی اشتغال با ترکیب ذیل ایجاد می‌گردد:

۱. وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی یا نماینده تام‌الاختیار ایشان (رئیس)
۲. چهار نفر از کارآفرینان برجسته کشور به انتخاب وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی
۳. وزیر علوم، تحقیقات و فناوری یا نماینده تام‌الاختیار ایشان
۴. معاون علمی و فناوری ریاست جمهوری یا نماینده تام‌الاختیار ایشان
۵. وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی یا نماینده تام‌الاختیار ایشان
۶. وزیر آموزش و پرورش یا نماینده تام‌الاختیار ایشان
۷. یک نفر از روسای پارک‌های علم و فناوری و یک نفر از روسای مراکز رشد به انتخاب وزیر علوم،

تحقیقات و فناوری

۸. وزیر صنعت، معدن و تجارت یا نماینده تام‌الاختیار ایشان
۹. وزیر جهاد کشاورزی یا نماینده تام‌الاختیار ایشان
۱۰. وزیر امور اقتصادی و دارایی یا نماینده تام‌الاختیار ایشان
۱۱. رییس سازمان صدا و سیما یا نماینده تام‌الاختیار ایشان
۱۲. رییس اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران یا نماینده تام‌الاختیار ایشان
۱۳. دبیر کل اتاق تعاون ایران یا نماینده تام‌الاختیار ایشان
۱۴. یک نفر از مدرسین حوزوی به انتخاب شورای عالی حوزه‌های علمیه

با توجه به تنوع ارتباط نظام کارآفرینی با عرصه‌های مختلف فرهنگی، صنعتی، تولیدی و خدماتی، در موارد لازم از وزرا و رؤسای نهادهای ذیربط جهت شرکت در جلسات ستاد و کمیسیون‌های مربوط دعوت به عمل خواهد آمد.

اتخاذ تدابیر لازم در لایه‌های مختلف نظام کارآفرینی و ترسیم صحیح و شفاف گردش فعالیت‌ها و تعاملات در بین اجزای آن، ضامن اجرای نقشه و ارتقای بهره‌وری کشور در این زمینه است. همچنین حفظ و استمرار کارکرد نقشه توسعه کارآفرینی مستلزم پایش پیشرفت اجرای نقشه در افق زمانی پیش‌بینی شده برای آن است. این پایش باید به گونه‌ای باشد که جهت‌گیری نظام اجرایی نقشه به سوی دستیابی به اهداف آن حفظ شود و در صورت بروز هرگونه تغییرات اثرگذار در مفروضات و اوضاع محیطی، این تغییرات در کوتاه‌ترین زمان شناسایی و آثار آن تحلیل شود و مراجع مربوط اقدامات اصلاحی مورد نیاز را به تصویب برسانند. به این منظور:

۱. ستاد راهبری اجرای نقشه توسعه کارآفرینی کشور با ایجاد ساز و کارهای لازم و استفاده از نهادهای مختلف، ضمن انجام تصمیم‌گیری‌های لازم و ابلاغ مصوبات، وظیفه نظارت بر تحقق اهداف نقشه و ارزیابی پیشرفت کار را عهده‌دار است.
۲. ستاد راهبری اجرای نقشه توسعه کارآفرینی کشور موظف است پس از تصویب و ابلاغ نقشه توسعه کارآفرینی کشور در فواصل زمانی خاص نسبت به تکمیل و به روزرسانی آن و تعیین نوع پشتیبانی در هر زمینه اقدام و برای تصویب به شورای عالی اشتغال ارائه دهد.
۳. ستاد راهبری اجرای نقشه توسعه کارآفرینی کشور با همکاری دستگاه‌ها و نهادهای مسئول و مؤسسات پژوهشی - مطالعاتی شاخص‌های کارآفرینی مورد نیاز را احصاء و کمیت‌های مطلوب مربوطه را تهیه، تکمیل و بروز می‌رساند.
۴. ستاد راهبری اجرای نقشه توسعه کارآفرینی کشور موظف است با همکاری دستگاه‌های ذیربط گزارش وضع موجود کارآفرینی در کشور را براساس شاخص‌های احصاء شده تدوین کند. علاوه بر آن این ستاد گزارش ارزیابی وضع موجود کارآفرینی در کشور را هر ساله بر اساس آخرین شاخص‌ها تدوین می‌کند.
۵. کلیه دستگاه‌های اجرایی موظف‌اند در چارچوب سیاست‌های اجرایی ستاد راهبری اجرای نقشه توسعه کارآفرینی، طرحها و برنامه‌های خود را برای اجرای این نقشه تدوین و برای بررسی و تصویب به ستاد تسلیم نمایند. ستاد موظف است میزان پیشرفت و عملکرد طرحها و برنامه‌های ارائه شده دستگاه‌های اجرایی را در فواصل یکساله به شورای عالی اشتغال گزارش نماید.
۶. شورای عالی اشتغال در صورت نیاز جهت اصلاح و تصویب قوانین با مجلس شورای اسلامی تعامل خواهد داشت.
۷. دبیرخانه ستاد راهبری در محل وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی تشکیل می‌شود.